

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională
de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de
chemare în judecată depusă de Bobu Natalia împotriva Casei
Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ

împotriva deciziei din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3ra-796/24
NR. PIGD 2-22115124-01-18092024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul
administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu
constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani – jud. V. Chisilița
Curtea de Apel Chișinău - jud. V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc

05 august 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ana Cucerescu,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 05 august 2022 Bobu Natalia a depus în instanța de judecată acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

2. În motivarea acțiunii reclamanta a menționat că, la data de 13.01.2022 a depus cerere pentru reexaminarea pensiei pentru stagiul de cotizare realizat, după stabilirea pensiei în temeiul art.33 alin.(41) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii.

3. La data de 04.04.2022 a primit pensia recalculată și indexată, iar prin decizia OT Edineț nr. 02/2022/20724 din 19.05.2022 i s-a refuzat în reexaminarea pensiei de dezabilitate, fără temei reexaminată de la 01.02.2022, luând în considerație că, a beneficiat de alocație socială ca persoană cu dezabilitate, stabilită de la 30.10.1995 și de pensie de dizabilitate, stabilită în baza Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, din 12.06.2000, dreptul la reexaminarea pensiei de dizabilitate urmând să îl obțină începând cu 01.01.2023.

4. Nefiind de acord cu această decizie, a depus cerere prealabilă la CNAS, iar prin răspunsul nr. 1255/22 din 29.06.2022 a fost informată că, potrivit documentelor dosarului de pensionare, s-a constatat că, începând cu 12.06.2000, beneficiază de pensie de dizabilitate accentuată, iar până la această dată, începând cu 30.10.1995, a beneficiat de pensie socială pentru dizabilitate din copilărie, conform art.78 al Legii nr. 437/1990 cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova.

5. Indică că, pensia a fost calculată pe baza coeficientului individual al salariului - 0,14801, luând în considerare stagiul de cotizare de 3,8 ani și a constituit - 61,49 lei lunar. Ca urmare a recalculărilor și indexărilor efectuate în perioada anilor 2001 - 2021 cuantumul pensiei a fost majorat în repetate rânduri și constituia după indexarea ei la 01.10.2021 – 1 431,73 lei lunar.

6. Potrivit Legii nr.127/2021 pentru modificarea unor acte legislative, art. 33 a Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, a fost completat cu alin.43 , care prevede reexaminarea pensiilor de dizabilitate persoanelor care au activat în câmpul muncii după realizarea dreptului la pensie. Reexaminarea dreptului la pensie, se efectuează eșalonat, în dependență de anul ieșirii la pensie și durata stagiului de cotizare, realizat după stabilirea pensiei. Persoanele care s-au pensionat până la 01.01.1999 și au realizat un stagiul de cotizare după pensionare de cel puțin 2 ani, au

dreptul la reexaminarea pensiei de la 01.01.2022, iar persoanele care s-au pensionat după 01.01.1999 până la 01.01.2022 și au realizat un stagiul de cotizare după pensionare de cel puțin 7 ani - vor avea dreptul la reexaminarea pensiei începând cu 01.01.2023.

7. La data de 13.01.2022 a depus cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Edineț, privind reexaminarea pensiei de dizabilitate pentru stagiul de cotizare realizat după stabilirea pensiei, de cel puțin 2 ani. Prin decizia nr. 08/2022/1481 din 16.03.2022, pensia a fost reexaminată pe baza venitului mediu lunar asigurat valorizat de 16 215 lei, luând în considerare stagiul total de cotizare de 18,4 ani și constituia de la 01.02.2022 – 6 421,14 lei lunar. Ulterior, după verificarea dosarului de pensionare de către specialiștii CNAS privind aplicarea corectă a prevederilor legale la reexaminarea pensiei de dizabilitate pentru stagiul de cotizare realizat după stabilirea pensiei, de cel puțin 2 ani, s-a constatat că, deoarece pensia de dizabilitate s-a stabilit la data de 12.06.2000, respectiv dreptul la reexaminarea pensiei de dizabilitate conform prevederilor art. 33 alin. 43 al Legii nr. 156/1998, va apărea începând cu 01.01.2023. Având în vedere circumstanțele enunțate, decizia nr. /2022/1481 din 16.03.2022 a fost anulată de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Edineț, fiind emisă decizia nr. 08/2022/20724, aprobată la data de 20.05.2022 de respingere a cererii de reexaminare a dreptului la pensie.

8. Astfel, prin decizia nr. 08/2022/20993, aprobată la data de 20.05.2022 a fost reluată mărimea pensiei de până la reexaminare, care ca urmare a indexării de la 01.04.2022 constituie - 1 803,02 lei lunar. Viza-vi de argumentele expuse în cererea prealabilă, precum că, în anul 1995 s-a stabilit pensie de dizabilitate conform art.25 al Legii nr.437/1990, acestea nu au fost reținute de către autoritate, deoarece articolul indicat prevedea condițiile de stabilire a pensiei pentru dizabilitate (invaliditate) cauzată de un accident de muncă, afecțiune profesională și afecțiune generală, la caz, conform cotoarelor certificatelor privind confirmarea divizibilității anexate la dosarul de pensionare, se atestă dizabilitatea din copilărie, iar prevederile legale pentru stabilirea prestațiilor sociale sub formă de pensie socială inclusiv persoanelor cu dizabilitate din copilărie, era reglementat de art.78 al Legii nr. 437/1990. Referitor la pretențiile ce vizează stagiul de cotizare, conform art. 57 alin. (3) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489/1999, angajatorii persoane fizice și juridice sânt obligați să pună la dispoziția Casei Naționale și a structurilor ei teritoriale datele și documentele necesare atribuirii codului personal de asigurări sociale, ținerii evidenței stagiului de cotizare și plății contribuțiilor de asigurări sociale conform unei metodologii elaborate de Casa Națională. Astfel, Registrul de stat al evidenței individuale se formează în baza datelor declarate de către angajatori, ceea ce asigură acumularea informațiilor la conturile personale de asigurări sociale referitoare la mărimea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate și transferate la bugetul asigurărilor sociale de stat. Respectiv, angajatorul poartă responsabilitatea privind declararea în aspect nominal a informațiilor pe toți angajații entității conform documentelor de evidență contabilă în strictă coincidență cu calculele efectuate la întreprindere în folosul angajaților.

9. Prin răspunsul acordat la cererea prealabilă nr. 1255/22 din 29.06.2022 s-a considerat că temei pentru anularea actului administrativ nu există.

10. Reclamantul își exprimă dezacordul cu decizia nr. 08/2022/20724 din 19.05.2022 și răspunsul nr. 1255/22 din 29.06.2022, or, anume CNAS este autoritatea publică abilitată în domeniul garantării realizării și protecției drepturilor beneficiarilor, inclusiv al realizării și protecției drepturilor sale ca beneficiar al pensiei de dizabilitate, și anume CNAS creează impedimente în realizarea acestui drept, discriminând-o față de ceilalți membri ai societății.

11. Punctează că, potrivit dosarului pensionarului 080850608, deschis pe numele său la data de 30.10.1995, prin decizia nr. 304 din 18.12.1995 i-a fost stabilită pensie de invaliditate începând cu data de 30.10.1995 până la 01.11.1996, cuantumul pensiei fiind de 50,00 lei.

12. Prin decizia nr. 10 din 13.06.2000 i-a fost recalculeată pensia de invaliditate, în legătură cu apariția vechimii în muncă, începând cu data de 12.06.2000 și fără termen, cuantumul pensiei fiind de 61,49 lei. Gradul de dezabilitate i-a fost stabilit în anul 1990 și pentru perioada 1990-1995, a beneficiat de alocație socială, dosarul fiind perfectat pe numele mamei, Bobu Maria, și care poate fi ridicat din arhiva CNAS Oficiul Teritorial Edineț de unde se vede diferența de plată între alocație și pensie. Respectiv, beneficiază de pensie de dezabilitate (invaliditate) din data de 30.10.1995, în temeiul art.25 din Legea nr.437-XII din 27.12.1990 cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova (în vigoare până la 01.01.1999), care la alin.(4) stabilește că, persoanelor care au devenit invalide până la vârsta de 20 de ani din cauza unei afecțiuni generale, li se stabilesc pensii indiferent de durata muncii. Astfel, la data intrării în vigoare a Legii nr.156-XIV din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, beneficia deja de pensie de invaliditate, care a fost redenumită în pensie de dizabilitate.

13. Relatează că, poziția CNAS precum că, până la data de 12.06.2000, dânsa a beneficiat de pensie socială conform art.78 al Legii 437/1990 este una contradictorie, or, CNAS recunoaște că, începând cu data de 30.10.1995, a beneficiat de pensie pentru dezabilitate din copilărie, însă ignoră faptul că, la acea dată avea vârsta de 16 ani, adică în privința sa erau aplicabile prevederile art.25 din Legea nr.437-XII și nu art.78, unde chiar în primul alineat este indicat că, pensiile sociale se stabilesc și se plătesc cetățenilor care nu lucrează (cu excepția invalizilor din copilărie), dacă nu au dreptul la pensie pentru muncă...”

14. Astfel, indică că, decizia nr. 08/2022/20724 din 19.05.2022 și răspunsul nr. 1255/22 din 29.06.2022 sunt ilegale, fiind bazate în mod exclusiv pe interpretarea Legii, iar CNAS Oficiul Teritorial Edineț, nu este abilitată cu atribuții de interpretare a Legii, ci cu atribuții de aplicare a acesteia.

15. Totodată, la emiterea deciziei nr. 08/2022/20724 din 19.05.2022 s-a admis o interpretare subiectiv/eronată a Legii și a principiului aplicării Legii în timp. Or, conform normelor imperative a Legii, dreptul la pensie este unul imprescriptibil, perpetuu și continuu. Acest drept nu se realizează, în mod exclusiv, doar la momentul apariției și instituirii, dar din acest moment pe parcursul întregii vieți în continuu, astfel prin decizia nr. 08/2022/20724 din 19.05.2022 este confundată noțiunea de realizare

sub aspectul apariției și instituirii dreptului la pensie cu noțiunea de realizare propriu zisă a acestui drept în prezent și pentru viitor. Mai mult ca atât, acest drept nu a încetat, ci se realizează în continuu, fiind aplicabile, în acest sens, prevederile Legii nr.156, cu completările și modificările ulterioare, care se aplică în egală măsură tuturor imediat ce au intrat în vigoare, inclus în procesul realizării dreptului pentru prezent și viitor. Astfel, prin cererea inițială ea nu a solicitat recalcularea dreptului la pensie pentru trecut ci în realizarea acestui drept pentru prezent și viitor, fiind aplicabile, în acest sens, prevederile Legii nr. 156, cu toate completările și modificările ulterioare.

16. Totodată, a remarcat că, din textul deciziei nr. 08/2022/20724 din 19.02.2022 a aflat că i-a fost calculat stagiul total de la 01.01.1999 - 15 ani 11 luni, fapt cu care la fel nu este de acord or, în perioada anilor 1994 - 1998 a lucrat în colhozul „Zarea” și în AGȚ „Tricon”; în perioada de la 01.09.1997 până la 28.06.2002 a fost studentă la Universitatea de Stat din Moldova; în perioada 09.10.2002 până la 23.04.2015 a activat în diferite structuri din cadrul Procuraturii Generale; din data de 24.04.2015 și până în prezent, activează în funcția de judecător la Judecătoria Edineț, respectiv, doar după angajarea în serviciu din 09.10.2002 și până la 01.01.2022 are un stagiul general de 19 ani, din care considerente solicită să fie revizuit și stagiul de cotizare, ținând cont de toate perioadele contribuabile.

17. Cere, reclamanta:

- anularea deciziei privind reexaminarea pensiei nr. 08/2022/20724 din 19.02.2022 a CNAS Oficiul Teritorial Edineț, ca fiind ilegală;
- anularea răspunsului nr. 1255/22 din 29.06.2022 a CNAS ca fiind neîntemeiat;
- obligarea CNAS de a-i recalcula pensia de dezabilitate conform cererii inițiale, din data de 01.02.2022, luând în considerație întreg stagiul de cotizare și compensarea cheltuielilor de judecată

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

18. Prin hotărârea din 01 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a admis acțiunea.

S-au anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Edineț nr. 08/2022/20724 din 19.02.2022 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1255 din 29.06.2022 emisă la soluționarea cererii prealabile, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual, prin care să dispună recalcularea și achitarea pensiei de dezabilitate Nataliei Bobu în temeiul cererii din 01.02.2022, cu includerea integrală a stagiului de cotizare realizat după stabilirea pensiei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

19. Exprimându-și dezacordul cu soluția primei instanțe, la data de 27.03.2023, în interiorul termenului statuat expres la art.232 alin.(1) Cod administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat, iar la data de 02.08.2023 s-a

depus motivarea apelului, prin care apelanta a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

20. Prin decizia din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de CNAS.

21. Instanța de apel a constatat că reclamanta este persoană cu dizabilități de gradul II din copilărie, fapt confirmat prin actele eliberate de CEMV.

22. Colegiul a reținut că, prin decizia nr. 304 din 18.12.1995, reclamantei i-a fost stabilită pensia de invaliditate începând cu data de 30.10.1995, iar ulterior, la cererea din 13.06.2000, pensia a fost recalculată începând cu 12.06.2000, luându-se în considerare stagiul de cotizare realizat.

23. Instanța de apel a stabilit că, la examinarea dreptului reclamantei, sunt aplicabile prevederile Legii nr. 437/1990, deoarece dreptul la pensie a fost stabilit înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii.

24. Analizând art. 25 subpct. 4 din Legea nr. 437/1990, instanța a concluzionat că persoanele devenite invalide până la vârsta de 20 de ani din cauza unei afecțiuni generale beneficiau de pensie de invaliditate indiferent de durata muncii.

25. Colegiul a respins argumentul autorității pârâte potrivit căruia reclamanta ar fi beneficiat de alocație/pensie socială, stabilind că aceasta a beneficiat de pensie de dizabilitate (invaliditate) începând cu 30.10.1995. Instanța a motivat că art. 78 din Legea nr. 437/1990 privind pensiile sociale nu era aplicabil, deoarece reclamanta avea peste 16 ani la momentul stabilirii pensiei.

26. Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că dreptul reclamantei la pensie de dizabilitate exista din anul 1995, iar recalcularea din anul 2000 a reprezentat doar modificarea cuantumului pensiei în funcție de stagiul de cotizare realizat, nu acordarea unui drept nou.

27. Instanța de apel a menținut concluzia primei instanțe și a constatat că CNAS a apreciat greșit situația reclamantei, considerând că aceasta a beneficiat de alocație socială începând cu 30.10.1995 și doar ulterior de pensie de dizabilitate.

28. Colegiul a stabilit că reclamanta a fost beneficiară de pensie de invaliditate/dizabilitate încă din 30.10.1995, fapt confirmat prin decizia de acordare a pensiei și actele medicale, iar nu de alocație socială.

29. Instanța a reținut că reclamanta a realizat stagiul de cotizare după stabilirea pensiei, fiind confirmate perioadele de muncă, studiile și activitatea profesională ulterioară. Aceste perioade urmau să fie luate în calcul la reexaminarea pensiei.

30. Prin urmare, instanța de apel a constatat că refuzul CNAS de a reexamina pensia a fost neîntemeiat și că reclamanta avea dreptul la reexaminarea pensiei de dizabilitate începând cu 01.01.2022, luând în considerare stagiul de cotizare realizat după stabilirea pensiei.

31. Instanța de apel a constatat că refuzul CNAS de a include toate perioadele de activitate și studii ale reclamantei în stagiul de cotizare a fost neîntemeiat.

32. Colegiul a reținut că perioada studiilor universitare la secția de zi trebuia inclusă în stagiul de cotizare, iar activitatea desfășurată de reclamantă a fost confirmată prin actele prezentate (carnet de muncă, duplicat al carnetului de muncă, certificate și alte înscrisuri).

33. Instanța a apreciat că CNAS nu a examinat suficient probele prezentate și nu a stabilit complet situația reală, emițând un refuz formal, fără o motivare corespunzătoare.

34. S-a constatat că reclamanta a realizat stagiul de cotizare prin activitatea desfășurată la colhozul „Zarea”/AGȚ „Tricon”, perioada studiilor universitare, activitatea în cadrul Procuraturii Generale și activitatea ulterioară în funcția de judecător.

35. Instanța de apel a concluzionat că refuzul CNAS de a reexamina pensia de dizabilitate începând cu 01.01.2022, cu includerea întregului stagiul realizat după stabilirea pensiei, a fost ilegal și neîntemeiat.

36. Prin urmare, a fost menținută soluția primei instanțe de anulare a actelor emise de CNAS și obligarea acesteia să efectueze recalcularea și achitarea pensiei reclamantei, luând în considerare integral perioadele de activitate și studii realizate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

37. La 18 iunie 2024 CNAS a depus recurs împotriva deciziei din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea.

38. CNAS susține că instanțele inferioare au interpretat greșit legea atunci când au stabilit că intimata a beneficiat de pensie de invaliditate/dizabilitate din anul 1995.

39. Potrivit CNAS, intimata era persoană cu dizabilitate din copilărie, iar în această situație nu erau aplicabile prevederile privind pensia de invaliditate, ci prevederile referitoare la alocația/pensia socială pentru persoanele cu dizabilități.

40. CNAS argumentează că normele privind pensia de invaliditate se aplicau doar persoanelor a căror invaliditate a survenit în urma unui accident de muncă, boli profesionale sau afecțiuni generale, iar dizabilitatea din copilărie reprezintă o categorie distinctă.

41. Recurenta susține că instanța de apel nu a acordat importanță suficientă actelor medicale CEMV care confirmau că intimata era persoană cu dizabilitate din copilărie și a concluzionat eronat că aceasta a primit pensie de invaliditate începând cu anul 1995.

42. În opinia CNAS, dreptul la pensie de dizabilitate ar fi apărut doar în anul 2000, când pensia a fost recalculată, iar perioada anterioară ar fi reprezentat beneficierea de alocație socială.

43. CNAS susține că instanța de apel a apreciat greșit faptul că, în anul 2000, reclamantei i-ar fi fost doar recalculată pensia de invaliditate. În opinia recurente, prin decizia din 13.06.2000 i-a fost stabilită o nouă pensie de dizabilitate în baza Legii nr. 156/1998, care a intrat în vigoare la 01.01.1999.

44. Prin urmare, CNAS consideră că dreptul reclamantei la reexaminarea pensiei a apărut doar începând cu 01.01.2023, deoarece aceasta ar face parte din categoria persoanelor cărora pensia de dizabilitate le-a fost stabilită după 01.01.1999 și care au acumulat stagiul necesar după pensionare.

45. Totodată, CNAS contestă includerea integrală a perioadei de studii universitare în stagiul de cotizare. Recurenta susține că doar perioada studiilor efectuate până la 01.01.1999 putea fi inclusă, iar perioada de după această dată (01.01.1999–28.06.2002) nu avea temei legal pentru a fi luată în calcul.

46. Astfel, CNAS consideră că instanța de apel a stabilit greșit atât momentul apariției dreptului la reexaminarea pensiei, cât și întinderea perioadelor care urmau să fie incluse în stagiul de cotizare.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

47. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

48. Art. 245 din Codul administrativ:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

49. Art. 245¹ alin. (1) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

50. Art. 246 alin. (1) și (2) lit. h) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Recursul se declară inadmisibil în special când: recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

51. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului la data de 21 mai 2024. Astfel, cererea de recurs depusă la data de 18 iunie 2024 este în termen.

52. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea sau inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil, bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

53. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

54. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

55. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

56. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

57. Cu toate acestea, cu referire la argumentele recursului referitoare la includerea integrală a perioadei de studii universitare în stagiul de cotizare, instanța de recurs consideră necesar a menționa că este adevărat, după cum pretinde în recursul său CNAS, că perioada de studii la secția de zi a Universității de Stat din Moldova (01.01.1993 – 28.06.2002) nu urma a fi inclusă integral de către instanțele de prim nivel în stagiul de cotizare, întrucât această chestiune este contrară prevederilor art. 50 alin. (1) lit. e) al Legii nr. 156/1998, aspect reflectat și în decizia CNAS nr. 08/2022/1481 din 16.03.2022, prin care i s-a recalculat pensia de dizabilitate.

58. Însă, concluzia respectivă nu desființează soluția de fond emisă de instanțe, deoarece obiectul examinării în speță îl constituie refuzul CNAS la recalcularea începând cu 01.01.2022 a pensiei de dizabilitate, cu obligarea recalculării acesteia începând cu această dată. Respectiv, acest stagiur urmează a fi determinat de către CNAS la emiterea deciziei de recalculare.

59. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

60. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

61. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

62. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că admisibilitatea recursului trebuie analizată în contextul rolului și funcției legale atribuite instanței judecătorești supreme, care constau, în principal, în asigurarea aplicării și interpretării unitare a legii în soluționarea cauzelor de contencios administrativ. În acest sens, orice cerere de recurs trebuie să fie motivată în concordanță cu aceste principii fundamentale, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes.

63. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (a se vedea hotărârile CtEDO Golder c. Regatul Unit, 1975, §38; Stanev c. Bulgariei [MC], 2012, §230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (a se vedea hotărârea CtEDO Luordo c. Italiei, 2003, §85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (a se vedea hotărârea CtEDO Levages Prestations Services c. Franței, 1996, §45).

64. Curtea de la Strasbourg a mai reiterat că modul de aplicare a art. 6 din CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de specificul acestor proceduri, urmând a se ține cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea hotărârea CtEDO Botten c. Norvegiei, 1996, §39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea hotărârea CtEDO Helmers c. Suediei, 1991, §31, 36).

65. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ana Cucerescu

Diana Stănilă